

Vergadering van de gemeenteraad van 12 februari 2014

Portefeuillehouder : H.W.J. Coolen

Behandelend ambtenaar : Joke Jongeling

Nummer raadsvoorstel: RAD-000927

en: Henk Creemers, Wim Truyen

Doorkiesnummer : (0495) 575 265

Agendapunt: 9

ONDERWERP

Vaststellen van de Erfgoedverordening Weert 2014 onder intrekking van de Erfgoedverordening 2012.

AANLEIDING EN DOELSTELLING

Bij het opstellen van het Monumentenbeleidsplan is gebleken dat het wenselijk is de Erfgoedverordening aan te passen. Dit is tijdens de informatieavond op 3 oktober 2013 toegelicht aan de commissies Welzijn en RO. De raadsleden stemden in met het gelijktijdig behandelen van de aangepaste Erfgoedverordening en het definitieve Monumentenbeleidsplan in de eerste raad van 2014. De Erfgoedverordening dient de belangen van het cultureel erfgoed (monumenten, stads- en dorpsgezichten en archeologie) goed te behartigen.

PROBLEEMSTELLING

Er zijn twee inhoudelijke redenen om de Erfgoedverordening aan te passen en één vormtechnische.

1. Sloop in beschermde gezichten

De vorige wijziging van de Erfgoedverordening (februari 2012) betrof afschaffing van de monumentenvergunning voor stads- en dorpsgezichten. Hierdoor is de gewenste lasten- en regeldrukvermindering gerealiseerd. De aparte monumentenvergunning met toetsing door de Monumenten-welstandscommissie is vervallen. Toetsing van bouwplannen en reclames door de welstandscommissie blijkt afdoende.

Daarnaast is per 1 april 2012 gewijzigde regelgeving rond sloop ingevoerd. Nu is een melding voldoende. Er moet worden voldaan aan technische en veiligheidseisen, maar de sloop op zich kan niet worden verhinderd, noch door de gemeente, noch via het instellen van bezwaar en beroep. Door deze samenloop kan sloop van waardevolle panden niet worden voorkomen, tenzij het een monument betreft. Hiermee loopt de ensemblewaarde van de stads- en dorpsgezichten gevaar.

2. Maatregelen bij verwaarlozing

In de Erfgoedverordening 2012 zijn, conform de modelverordening van de VNG, regels opgenomen voor de instandhouding van monumenten. Zo is het verboden een monument te beschadigen of vernielen. Ook is het verboden zonder vergunning een beschermd monument te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Lang was niet duidelijk of dit alleen geldt voor actieve handelingen of ook voor verwaarlozing ofwel het passief nalaten van afdoende onderhoud. Pas in het stadium dat gevaar voor mensen ontstaat kunnen op grond van de Woningwet maatregelen worden getroffen. Deze onduidelijkheid dient te worden opgehelderd.

3. Leesbaarheid en structuur

De huidige Erfgoedverordening is het resultaat van vele bijstellingen. Door het stapelen van aanpassing op aanpassing is een minder helder stuk ontstaan. Eerder is niet gekozen voor het toevoegen van een toelichting. Dit wordt in de praktijk als een gemis ervaren.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

Ad 1. Sloop in beschermd gezichten

De aanwijzing van een beschermd gezicht beoogt zoveel mogelijk behoud van karakteristieke bebouwing en de ensemblewaarde. De bebouwing kan nu zonder een vergunning of (cultuur)-historische afweging in zijn geheel verdwijnen of de ensemblewaarde worden aangetast. Ook kunnen cultuurhistorische waarden verloren gaan, zonder op zijn minst te zijn onderzocht of gedocumenteerd.

Bij de bovengenoemde deregulering is onvoldoende stil gestaan bij de mogelijkheid van sloop van gehele panden. De ervaring leert echter dat substantiële sloop in de beschermd gezichten wel degelijk voorkomt (vanaf februari 2012 meldingen voor Gertrudisstraat 3 en Maaspoort 8). Hierbij kan onevenredig verlies van cultuurhistorische waarden optreden. Dit wordt voorkomen door invoering van een vergunning voor sloop van panden gelegen in een gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht.

Overigens betref het in de genoemde gevallen geen bebouwing met een hoge waarde voor het ensemble. En bij Maaspoort 8 is alsnog de waardevolle kelder behouden gebleven. Deze gevallen wezen ons echter wel op de mogelijkheid dat sloop van waardevolle panden in een gezicht niet kan worden tegengehouden.

Daarom is in de voorliggende versie van de Erfgoedverordening 2014 een vergunningplicht opgenomen voor de sloop van bouwwerken binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht.

Ad 2. Maatregelen bij verwaarlozing

Recente jurisprudentie over rijksmonumenten laat zien dat ook nalaten onder de verbodsbepalingen valt. Zo is het verboden ramen en deuren te laten openstaan of dakbedekking en -afvoeren niet te herstellen waardoor hemelwater ongehinderd toegang heeft tot het monument en schade kan aanrichten. Een dergelijk passief verwaarlozen valt volgens de Raad van State onder het verbod om een monument te gebruiken op een wijze waardoor het in gevaar wordt gebracht. De tekst van de gemeentelijke Erfgoedverordening is analoog aan de desbetreffende wettekst van de Monumentenwet. Handhaving ten aanzien van dergelijke vormen van verwaarlozing wordt mogelijk geacht. Voor de duidelijkheid is in de toelichting opgenomen dat ook bij nalaten (bewust of passief verwaarlozen van een monument) waarbij het voortbestaan van het monument gevaar loopt, handhavend kan worden opgetreden.

Ad 3. Leesbaarheid en structuur

De gelegenheid is te baat genomen om de tekst te structureren. De strekking is hetzelfde gebleven. Wel is de tekst nu makkelijker leesbaar en toegankelijk.

Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om aan artikel 15 (intrekken van de vergunning) lid d toe te voegen. Parallel aan bepalingen van de Wabo, waarbij een omgevingsvergunning kan worden ingetrokken als daar geen of niet langer gebruik van wordt gemaakt, is opgenomen dat een vergunning in de zin van de Erfgoedverordening (niet móet, maar) kán worden ingetrokken als er na twee jaar nog geen gebruik van is gemaakt. Deze termijn van twee jaar is reëel. Dit artikel voorkomt dat een oude vergunning in uitvoering wordt genomen, terwijl er nieuw beleid of gewijzigd inzicht is.

Voorts is een toelichting aan de verordening toegevoegd om achterliggende beweegredenen te kunnen uitleggen.

U wordt geadviseerd in te stemmen met de voorliggende Erfgoedverordening 2014 en deze vast te stellen onder intrekking van de Erfgoedverordening 2012.

COMMUNICATIE

Vaststelling wordt gepubliceerd en toelichting wordt betrokken bij de informatiebijeenkomst over het Monumentenbeleidsplan.

EVALUATIE

De werking van de verordening wordt betrokken bij het monumentenjaarverslag.

ADVIES RAADSCOMMISSIE

- Het advies van de raadscommissie Welzijn is:
 - ◆ voorstel rijp voor behandeling in de raad;
agenderen als hamerstuk.
- Nadrukkelijke en/of afwijkende standpunten fracties:
 - ◆ De **SP, D66, PvdA, WL** en **VVD** geven aan akkoord te zijn met het voorstel. Het **CDA** wil weten of de inspraakreactie, dat door toetsing alleen door de welstandscommissie en niet meer door de monumenten-welstandscommissie de toetsing kwalitatief minder wordt, terecht is.

VOORSTEL COLLEGE

Besluiten om de Erfgoedverordening Weert 2014 vast te stellen onder intrekking van de Erfgoedverordening 2012.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: RAD-000927

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 januari 2014;

b e s l u i t :

de Erfgoedverordening Weert 2014 vast te stellen onder intrekking van de Erfgoedverordening 2012.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 12 februari 2014.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans